

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ ОФІЦЕРА НГУ»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

У межах цього курсу слухачі магістратури знайомляться з різними видами комунікації в діяльності офіцера НГУ, продовжують формувати професійну комунікативну компетентність: удосконалюють навички ефективної комунікативної взаємодії, дотримання вимог до комунікативної поведінки, знайомляться з поняттям стратегічних комунікацій та з формами їх здійснення, навчаються знаходити оптимальні рішення в конфліктних та кризових ситуаціях, опановують стратегії комунікативного впливу.

У процесі вивчення тем «Вимоги до мовної комунікації в сучасному суспільстві», «Стратегічні комунікації НГУ», «Міжкультурна комунікація у вимірі військового дискурсу», «Сучасна військова риторика» слухачі магістратури працюють з інформацією, почерпнутою з друкованих джерел і телебачення, з мережі Інтернет, виконують аналітичні огляди, виступають з промовами та презентаціями, проектами, підготовленими ними як групові та/або індивідуальні завдання, моделюють різні ситуації професійного спілкування: інтерв'ю, прес-конференція, переговори.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

4 кредити (120 годин): 72 години аудиторної роботи, 48 годин самостійної роботи.

МЕТА КУРСУ

Мета курсу - сформувати комунікативну компетентність випускника магістратури, вміння здійснювати професійну комунікацію у звичних, ускладнених та конфліктних ситуаціях, здійснювати стратегічні комунікації відповідно до ключових цілей Національної гвардії України.

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

Випускник повинен:

Знати:

- специфіку мовної комунікації у Національній гвардії України;
- фактори, що забезпечують успішність публічного виступу;
- комунікативні стратегії і тактики, релевантні ситуації (публічний виступ, переговори, контакти зі ЗМІ, комунікативний контроль над натовпом, спілкування з цивільними громадянами);
- специфіку мовної поведінки в умовах конфлікту, мовні засоби усунення конфлікту;
- засоби протидії маніпулятивному мовному впливу;
- вимоги до організації стратегічних комунікацій у військовій сфері діяльності;
- особливості основних макрокультур сучасного світу;
- особливості основних субкультур, контакт із якими є складовою діяльності сил охорони правопорядку;
- специфіку мовної поведінки в умовах міжкультурного конфлікту;
- комунікативний уплив, його види мовні індикатори та варіанти реакції на нього;
- засоби протидії впливу технологій інформаційної війни.

Уміти:

- аналізувати ступінь успішності комунікації та адекватності мовної поведінки учасників спілкування;
- обирати комунікативні стратегії і тактики, відповідні умовам ситуації (публічний виступ, переговори, контакти зі ЗМІ, комунікативний контроль над натовпом, спілкування з цивільними громадянами);
- використовувати оптимальні засоби подолання перешкод комунікації та нейтралізації

конфлікту;

- виявляти факти маніпулятивного деструктивного мовного впливу та здійснювати йому протидію;
- здійснювати стратегічні комунікації НГУ за різними напрямками;
- здійснювати комунікативний вплив на формування світогляду підлеглих;
- забезпечувати захист від негативного впливу інформаційної війни.

Володіти:

- навичками визначати ключові цілі стратегічних комунікацій;
- навичками запобігання конфлікту та його деескалації;
- навичками виявлення фейкової інформації.

Мати уявлення (бути ознайомленим) із:

- світовим досвідом здійснення стратегічних комунікацій;
- світовим досвідом ведення переговорів у конфліктних, екстремальних та ділових ситуаціях;
- світовим досвідом комунікативної взаємодії силових структур і ЗМІ.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОПП в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 251 «Державна безпека» спеціалізації «Морально-психологічне забезпечення дій військових частин і з'єднань НГУ» (див. Табл. 1).

Навчання організовано за одним блоком змістових модулів, який забезпечує формування умінь і навичок ефективної комунікативної взаємодії у будь-яких ситуаціях військової діяльності. Робота за всіма модулями передбачає ознайомлення з інформацією та її аналіз, виступи з промовами і презентаціями, командні завдання на підготовку проєктів, індивідуальні чи командні завдання на моделювання комунікативних ситуацій у професійній сфері, участь у різних видах суспільної комунікації: інтерв'ю, прес-конференціях, переговорах.

Програмою передбачено поміж інших такі види завдань для формування професійної комунікативної компетентності:

- Аналітичний огляд «Стратегічні комунікації в діяльності НАТО».
- Інформаційні повідомлення на основі аналізу сайтів НГУ та НА НГУ «Зв'язки з громадськістю в діяльності НГУ та інші».
- Інформаційні повідомлення на основі аналізу результатів анкетування та опитування за методом “Face to face” «Духовні цінності українців».
- Індивідуальні проєкти «Проектування заняття з особовим складом військового підрозділу на тему «Способи виявлення фейкових повідомлень в Інтернеті», «Порівняння української комунікативної культури та однієї із зарубіжних».
- Груповий проєкт «Формування іміджу Національної гвардії України».
- Інтерв'ю «Ціннісні пріоритети українського офіцера».
- Прес-конференція «НГУ в числі кращих силових структур Європи: відповідність стандартам НАТО».
- Моделювання ситуацій ділових переговорів із тематики діяльності ЦВСУ.
- Переговори з вожаками футбольних фанатів перед вирішальним матчем «Збережемо порядок».
- Переговори в ускладнених ситуаціях.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань слухачів магістратури здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Компетентності, які курсант набуде в результаті навчання:

Таблиця 1.

Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення слухача

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ІК	Здатність розв'язувати складні проблеми та виконувати завдання із забезпечення військ або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов обстановки	Частково, в аспекті виконання завдань, передбачених професійною діяльністю за спеціалізацією «Лінгвістичне забезпечення та стратегічні комунікації»	Поточне, виконання аналітичних оглядів, проектів.
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Опосередковано, під час виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах проектів.	Поточне, виконання проектів, моделювання ситуацій.
ЗК-2	Здатність застосовувати знання у складних та кризових ситуаціях в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	Опосередковано, під час виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах моделювання сценаріїв.	Поточне, виконання аналітичних оглядів, підготовки виступів, повідомлень, моделювання сценаріїв протидії негативному впливу інформаційної війни.
ЗК-3	Здатність планувати та організовувати особисту діяльність	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань	Поточне, виконання аналітичних оглядів, повідомлень, презентацій, проектів.
ЗК-4	Здатність приймати обґрунтовані рішення в складних і непередбачуваних умовах.	Опосередковано, під час моделювання форматів професійного спілкування: інтерв'ю, прес-конференція, переговори.	Поточне, участь у ділових іграх «Інтерв'ю», «Переговори», «Прес-конференції». Рубіжне (модульний контроль).
ЗК-5	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань	Поточне, моделювання комунікативної поведінки в складних ситуаціях, підготовка проектів.

ЗК-7	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	Опосередковано, шляхом підготовки рефератів, завдань аналітичного типу.	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
ЗК-8	Здатність до самовдосконалення	Опосередковано, під час навчання, яке є шляхом самовдосконалення.	Самооцінювання, зворотний зв'язок.
ЗК-9	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.	Опосередковано, шляхом завдань аналітичного типу.	Поточне, участь у ділових іграх «Переговори», «Прес-конференції». Рубіжне (модульний контроль).
ПК-3	Здатність ефективно використовувати в процесі військового управління різні теорії в галузі комунікації.	Опосередковано, шляхом завдань аналітичного типу, підготовки реферату, проектів.	Поточне, моделювання комунікативної поведінки в різних ситуаціях, підготовка проектів.
ПК-4	Розуміння факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на результати виконання поставленого завдання та здатність визначити і врахувати ці фактори в конкретних умовах обстановки.	Опосередковано, під час виконання завдань, участі в ділових іграх.	Поточне, участь у ділових іграх «Інтерв'ю», «Переговори», «Прес-конференції». Рубіжне (модульний контроль).
ПК-7	Здатність розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел та бібліографії.	Опосередковано, під час виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах проектів та підготовки реферату.	Поточне. Рубіжне (модульний контроль).
ПК-14	Здатність планувати та здійснювати стратегічні комунікації НГУ з урахуванням специфіки міжкультурної комунікації в правоохоронній та військовій галузях.	Опосередковано, під час виконання індивідуального аналітичного завдання в межах вивчення міжкультурної комунікації.	Поточне, виконання завдань в межах модуля «Міжкультурна комунікація». Рубіжне (модульний контроль).

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль проводиться за двома видами навчальної діяльності: самостійною роботою слухачів магістратури та їх роботою на занятті. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здійснюється в національній 4-бальній системі - "5" ("відмінно"), "4" ("добре"), "3" ("задовільно"), "2" ("незадовільно").

Загальні критерії оцінювання.

Після постановки завдання слухачам повідомляють вимоги до його виконання. Оцінка

"відмінно" виставляється слухачам за умови дотримання всіх вимог, сформульованих викладачем. Оцінка "добре" - якщо одна з вимог не дотримана або дотримана не повною мірою. Оцінка "задовільно" виставляється, якщо не дотримано двох вимог або вони дотримані не повною мірою. Оцінка "незадовільно" виставляється, якщо жодна з вимог не дотримана або завдання не виконано.

Рубіжний контроль проводиться у формі модульних контрольних робіт, критерії оцінювання яких зумовлені типом завдань для контрольної роботи. Загальні підходи до оцінювання є такими ж, як і в поточному оцінюванні, а саме: 1) слухачам повідомляються ознаки (або вимоги до аналізу чи його аспекти), які необхідно врахувати у виконанні роботи; 2) оцінка виставляється з огляду на кількість відхилень від вимог і характер відхилень. Названі орієнтири оцінки дещо відрізняються у різних завданнях для різних модулів.

Контрольна робота за змістовим модулем 1 містить такі завдання:

1. Виконання тестових ККЗ.
2. Усний виступ із дотриманням максим комунікації.

Критерії оцінювання тестових контрольних завдань за ЗМ 1

1. Тестові завдання містять 30 запитань. Після запитання подається чотири варіанти відповіді, з яких лише один є правильним. Слухачі мають обрати правильний варіант.

Оцінка «5» - правильно дана відповідь на 30 - 28 запитань.

Оцінка «4» - правильно дана відповідь на 27 - 25 запитань.

Оцінка «3» - правильно дана відповідь на 24 - 20 запитань.

Оцінка «2» - менше 20 відповідей є правильними.

2. Критерії оцінки виступів

Ознаки, які необхідно врахувати у виступі:

- Змістовність
- Наявність аргументів та прикладів, що їх підтверджують.
- Зв'язок теми з військовою сферою діяльності.
- Актуальність теми.
- Повнота розкриття теми (наскільки висвітлені всі основні питання теми, всі важливі аспекти).
- Структурна чіткість, логічність виступу.
- Швидкість реакція на запитання.
- Переконливість відповіді.
- Встановлення контакту з аудиторією.
- Необхідність підтримувати увагу аудиторії протягом усього виступу.
- Доброзичливий тон спілкування з аудиторією.
- Чіткість дикції.
- Відсутність мовних помилок.
- Інтонаційна виразність.

Оцінка „відмінно (А)” ставиться, якщо виступ слухача магістратури відповідає всім вимогам. Допускається 1 незначне (яке не стосується змістовності та повноти висвітлення теми) відхилення від вимог;

оцінка „добре (В)” - Кількість відхилень від вимог не перевищує 2-3, і вони є незначними (не стосуються змістовності та повноти висвітлення теми);

оцінка „добре (С)” - Кількість відхилень від вимог не перевищує 4-5, ;

оцінка „задовільно (Б)” - Кількість відхилень від вимог не перевищує 6; оцінка „задовільно (Е)” - слухач магістратури допускає суттєві неточності у виступі. Кількість відхилень від вимог при цьому не перевищує 7;

оцінка „незадовільно (БХ)” - слухач магістратури допускає суттєві неточності у виступі. Кількість відхилень від вимог перевищує 7;

оцінка „незадовільно (Б)” - жодна з вимог не виконана або слухач магістратури відмовляється від відповіді на запитання.

До контрольної роботи за змістовим модулем 2 даються такі завдання:

1. Письмовий аналіз комунікативного впливу за змістом відео фрагменту.
2. Письмовий аналіз конфліктного дискурсу за змістом відео фрагменту.
3. Відповіді на питання інтерв'ю.

Схема аналізу комунікативного впливу

1. Характеристика соціального контексту.
2. Ілокутивна мета суб'єкта мовного впливу.
3. Комунікативні стратегії і тактики суб'єкта мовного впливу.
4. Характеристика типу мовного впливу (деструктивний - не деструктивний; потребує протидії - не потребує)
5. Мовне вираження тактичних прийомів.
6. Результат мовної поведінки за критерієм успішності/неуспішності. Пояснення результату.

Схема аналізу конфліктного дискурсу

1. Тип конфлікту за змістовими ознаками (міжособистісний, груповий; соціальний (підвид соціального), побутовий; хто саме є учасником конфлікту).
2. Тип за можливістю запобігання виникненню конфлікту.
3. Тип за ступенем напруження.
4. Тип за можливостями деескалації.
5. Способи запобігання конфлікту.
6. Способи деескалації конфлікту.
- 7.

Критерії оцінки письмових завдань

Ознаки оцінювання	Оцінка «5»	Оцінка «4в»	Оцінка «4с»	Оцінка «3й»	Оцінка «3е»	Оцінка «2»
Відповідність питанням схем	У роботі розкриті всі питання, подані в схемах. Можливі 1-2 неточності	У роботі розкриті всі питання, подані в схемах, але є 3-4 неточності	У роботі розкриті всі питання, подані в схемах, але є 5-6 неточностей	У роботі розкриті не всі питання, подані в схемах, до того ж є 4-5 неточностей	У роботі розкриті не всі питання, подані в схемах, до того ж є 6-7 неточностей	У роботі більшість питань не розкрито або є більше 8 неточностей.

Вимоги до відповідей на запитання інтерв'ю

1. Швидкість реакції на запитання.
2. Точність відповіді.
3. Подача інформації, необхідної і достатньої (не повідомляти інформацію, яка не повинна оприлюднюватися).
4. Відповідність максимам комунікації.
5. Коректність відповіді (політична коректність, міжкультурна коректність, професійна коректність).
6. Вміння відреагувати на нетактовне запитання, не порушуючи етичних правил спілкування.

Критерії оцінки відповідей на запитання інтерв'юера

Оцінка „відмінно (А)” ставиться, якщо слухач магістратури швидко реагує на запитання; відповідає на запитання чітко, відбираючи необхідну і достатню інформацію. Допускається 1 відхилення від вимог;

оцінка „добре (В)” - слухач магістратури допускає несуттєві неточності у відповіді на запитання або в послідовності викладу матеріалу. Кількість відхилень від вимог не перевищує 2;

оцінка „добре (С)” - слухач магістратури допускає несуттєві неточності у відповіді на запитання або в послідовності викладу матеріалу. Кількість огріхів при цьому не перевищує 3;

оцінка „задовільно (Б)” - слухач магістратури допускає суттєві неточності у відповіді на запитання або в послідовності викладу матеріалу. Кількість огріхів при цьому не перевищує 4;

оцінка „задовільно (Е)” - слухач магістратури допускає суттєві неточності у відповіді на запитання або в послідовності викладу матеріалу. Кількість огріхів при цьому не перевищує 5;

оцінка „незадовільно (ЕХ)” - слухач магістратури демонструє поверхові знання, плутається в поняттях. Кількість огріхів перевищує 5.

оцінка „незадовільно (Е)” - слухач магістратури відмовляється від відповіді на запитання.

До контрольної роботи за змістовим модулем 3 даються такі завдання:

1. Виконання тестових контрольних завдань.
2. Аналіз міжкультурного конфлікту.

Схема аналізу міжкультурного конфлікту

1. Тип конфлікту за характером комунікативних культур (конфлікт макрокультур чи субкультур).
2. Тип за ступенем напруження.
3. Комунікативна поведінка учасників конфлікту: правильні кроки і помилки.
4. Способи деескалації конфлікту.
5. Наслідки конфлікту.
6. Способи запобігання конфлікту.

Оцінка „відмінно (А)” ставиться, якщо у виступі слухача магістратури розкрито всі питання схеми. Допускається 1 огріх;

оцінка „добре (В)” - Кількість огріхів не перевищує 2; оцінка „добре (С)” - Кількість огріхів не перевищує 3; оцінка „задовільно (Б)” - Кількість огріхів не перевищує 4;

оцінка „задовільно (Е)” - слухач магістратури допускає суттєві неточності в аналізі. Кількість огріхів при цьому не перевищує 5;

оцінка „незадовільно (БХ)” - жодна з вимог не виконана.

оцінка „незадовільно (Б)” - слухач магістратури не виконав аналізу.

До контрольної роботи за змістовим модулем 4 даються такі завдання:

1. Виступи з контрольними промовами-експромтами.
2. Виконання тестових контрольних завдань.

До підсумкового контролю даються такі завдання:

1. Захист рефератів.
2. Усне рецензування рефератів.

Вимоги до реферату

Обсяг - 10-15 сторінок (Times New Roman, 14 кегль, через 1,5 інтервалів).

Поля: внизу, вгорі, ліворуч - 25 мм; праворуч - 10 мм.

Оформлення:

- титульний аркуш - за зразком;
- ст. 2 - ЗМІСТ;
- обов'язково - вступ, основна частина, висновки;
- наприкінці обов'язково список літератури, оформлений за чинними правилами, - не менше 10 джерел;
- нумерація сторінок - праворуч, вгорі;
- обов'язкові питання вступу: обґрунтування актуальності теми; стисла характеристика ступеня вивченості теми; постановка мети реферату; формулювання завдань, необхідних для досягнення мети;
- обов'язкові питання основної частини: відповідність темі; змістовність; структурна чіткість; наявність посилань на джерела дослідження; наявність аналізу позицій щодо питань, власних узагальнень та висновків;
- вимоги до висновків: чіткість, логічність, відповідність питанням, що

розкривалися.

Вимоги до захисту реферату

1. Обов'язково з презентацією.
2. Не читати текст, а розповідати.
3. Регламент виступу - 10 хв.

Оцінка „відмінно (А)” ставиться, якщо текст реферату і виступ слухача магістратури відповідає всім вимогам. Допускається 1 відхилення від вимог; оцінка „добре (В)” - Кількість відхилень від вимог не перевищує 2; оцінка „добре (С)” - Кількість огріхів не перевищує 3; оцінка „задовільно (D)” - Кількість огріхів не перевищує 4;

оцінка „задовільно (Е)” - слухач магістратури допускає суттєві неточності у виступі. Кількість огріхів при цьому не перевищує 5;

оцінка „незадовільно (FX)” - слухач магістратури демонструє поверхові знання, плутається в поняттях. Кількість огріхів перевищує 5.

оцінка „незадовільно (F)” - слухач магістратури не підготував реферат.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає індивідуальну роботу, роботу в парах, роботу в команді.
- Атмосфера в групі має бути дружньою, творчою, слухачі магістратури відкритими до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. У разі невиконання цієї вимоги завдання вважається невиконаним, слухач магістратури отримує незадовільну оцінку.
- Якщо слухач магістратури відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над проектом чи моделюванням ситуацій не дозволяється порушення академічної доброчесності, плагіату, списування.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.